

Никола Вапцаров
Импресии от параход
„Бургас“

Ние идеме, пленени от твоята миражна далечност, омагьосани от вечния стремеж към неизвестното, и душите ни ще останат завинаги заключени в легендата на твоите вълни, очаровани от неотменната жажда по незримото.

Александрия

Южно слънце, южни очи... Знойни и загадъчни като великата гръд на пустинята. Тръсък на елеватори, свист на параходни свирки, напрегнати мускули, трамваи, хора, хора... различни души, различни грижи, различна скръб, различни копнежи. Викове на амбулантни продавачи – бели, жълти, черни; разсеяни погледи, засмени погледи, погледи, пълни с грижа, погледи, пълни със скръб – пулсът на големия град. И в това огромно сърце гори и моето – неизмеримо в своята микроскопичност и велико като единица, като степен, като множител...

По палубата продавачите се провикват дрезгаво п в гласовете им няма лъжа, а някаква дива необходимост, някакъв ужас, който граничи не с копнежа за щастие, а с борбата за хляб.

Морето е безкрайно и светло, тъй както може да бъде безкрайно и светло само южното море, и над него нито един облак, нито една сянка, чисто и ведро като усмихната детска душа. Чисто и ведро... Спомням си моите детски години, първата молитва... и ми става тягостно и мъчно. Една чайка отпуска морно крила, едва-що не докосва върха на мачтата, и после полита някъде надалече. Очите ми неволно я следят, докато нейната белота не се разтопи в далечината съвсем, в огнените вълни на слънцето...

А отвътре нещо се надига, бунтува се, клопочи, иска да изхвъркне от този железен обръч на една покорна действителност и вика:

– Чакай, чакай, отнеси ме и мене някъде в безкрайността, нашироко, там, където душите се разтварят, за да изгорят в горещата необятност на безкрая.

Но доле монотонната песен на циркулиращата вода в ох-ладилника разправя за тъмните машинни помещения, за строгата повеля на машината, за хората, които са доле, и после пак отначало...

По кея пъплят множество хора. И във всички очи – някаква жажда. Вечната жажда на човека.

В открито море

Една дъга от дим опасва хоризонта. Не спектърът, не дъгата, която след дъжд сме гонили като деца. Една дъга от дим. И после някъде едва уловима точка. И точката расте, расте бързо, след това добива миражна неопределена форма и после съвсем ясно се очертава силуетът на кораб.

Накъде? Курсът му е Порт Санд. Двете димови тръби се очертават съвсем ясно. Доста далече минава нашият траверс и продължава натам. И в мене израства онзи бунт на моите другари, роден още от ученическата скамейка.

Ние искахме нещо огромно, далечно; ние искахме кораби като планини, ние искахме далечни морета, ние искахме необзорен широк път, ние искахме простор, а ще останем в тесните машинни помещения.

Накъде отиваш? Ще минеш ли Суецкия канал? Занеси на Индия приветите на моите другари... да, и на Цейлон, и на Филипините... после на Австралия... кажи им, че не ги жадуваме от романтика, не от младежки ентузиазъм. Та романтика ли е да искаш да видиш това, което не си видял, но което съществува, романтика ли е да обичаш красивото?

Та ние искахме да се отдалечим с месеци и когато се завърнем, да почувствуваме още по-силно сърдечната нишка на родното.

Слушаш ли, кажи им, че някъде на север има хора като Пенъоловия Мариус, които сънуват бреговете на Индия – Бомбай, Калкута...

Митилин (Лесбий)

Митилин – островът на Сафо. И затова е толкова величествен и самотен. Вълните съвсем леко гаят двата борда и в шума им мене се струва, че чувам ефирната песен на Сафо. Песента, преминала през бурята на вековете, за да откликне все пак със своята неотразима нежност, такава, каквито са може би тука отраженията в някоя тиха лунна вечер.

На една скала грее слънцето. Тихо... това е душата на Сафо.

О-в Марма

Ти ли си, Марма? Колко е меко твоето име, колко е ласкаещо п топло, като че ли ласка на южна любов. Ти ли си, Марма? А защо името ти свива болно всяко българско моряшко сърце? Затова ли, че по на север останаха те, за да не се върнат никога вече. За да не чуят никога яростната симфония на Черно море, да не чуят никога неговата песен, която събира акордите на далечните степи и легендата на родния Балкан? Ти ли си, Марма?

Ний пристигнахме и над нас почна дъжд. Марма, това са нашите сълзи. Отгоре пълпят облаци. Марма, това е черната скръб в сърцата ни. Отдоле морето почна глухо да шуми. Марма, това са ударите на

тимпаните от „Кол Славен“. Марма, някога в някоя нощ, когато мине български кораб, не излизат ли те, със зелени светещи очи, устните им не целуват ли малкия флагщок, много ли са тъжни, много ли скърбят за своето родно море?

Марма, Марма...

Черно море

Защо не ме люлееш, защо не гърмиш, защо не счупиш мачтите? Аз искам за последен път да изпитам силата на твоята стихия, искам последен път да ме покърстиш с бурята, която жадувахме с моите другари...

Искам, защото може би няма да те видя никога, искам, защото може би няма да те видиме никога... А обичаме те, Черно море. Обичахме волната ти песен, която никога няма да заглъхне в душите ни; обичахме твоя син простор, обичахме тихото спокойствие, смълчано над своята тайна: обичахме бурята ти, обичахме белите ти чайки, зареяни без път, обичахме твоята многоликост.

И ето погледът ми за последен път се къпе в тебе, там, където не се вижда никакъв бряг.

Прощавай, мое хубаво родно море!

КРАЙ

© Никола Вапцаров

Източник: Словото

Набиране: Мартин Митов

Издание: Никола Вапцаров. Съчинения, „Български писател“, С. 1979, под редакцията на Бойка Вапцарова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11400>]